

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4 50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznapi este 8 órákor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 205
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Bárány Lajos.

A nagy kérdés.

Mikor már ijesztő lett a gyermekhalandóság, akkor kaptunk a fejünkhöz, hogy hiszen ezen komolyan kell segíteni, mert mi lesz velünk, ha katonagyerekeink mellett a nemzet jövő virága is lehull. Most már azután tanácskozunk. Talán tenni is fogunk valamit. Csak valamit, mert nálunk mindig csak a valaminek van dívatja.

Valószínűleg legelőször kezdjük majd a baj szanálását, a csecsemőknél és nagyon valószínű, hogy gyermekmentési munkálatunknál nem gondolunk arra, hogy mi legyen azokkal a gyermekekkel, akik már túl vannak a csecsemőkoron s akiknél az óvintézkedési egészségügyi szabályokat nem tartották be és e mulasztás káros következményei jelentkeznek. Egy esetét említék a sok százezer közül.

Három asszonyról és három gyermekről — igazában két élő gyermekről és egy halottról — vettem föl a pillanatképet. Szintér: a szőlőhegyi nyaraló kertje, ahonnan hazakészülődik három munkás asszony. Az egyik gyermekkocsit tol, amelyben a szokásos, szegényes piros-fehér csikos dunyha és vánkös között légmentesen rejtőzik a kis csecsemő, föléje huzva a kocsi teteje is. Mellette tipeg egy négy-öt éves, piros, de nem egészségesen piros arcú, égő fekete szemű kis lány, a kinek a keze kendővel van bekötve.

— Miért takarja be olyan nagyon a kis gyereket? — kérdezem — hiszen nyári meleg van; — nem egészséges dolog ez.

— Ó, kérem, — mondja oktató hangon, nem is az anya, hanem a nagynéne, az idősebb asszony, — az ilyen kis gyermeknek, ha egy kis levegő megcsapja, mindjárt baja esik! Megingathatlan meggyőződés hangzott a szavából; hiábavaló volt minden ellenérvelésem. A kis leány baja után érdeklődöm.

— Úgy volt az kérem, mondják, hogy mikor a kis bátyja beteg volt, hát együtt játszottak, aztán valahogy megrándult a kis keze, azóta faj.

— Vitték orvoshoz?

— Nem, nem megyünk mi orvoshoz, nem szeretünk mi orvoshoz járni... mondják ezt is főlénnyel. De van egy ember az utcánkban, az tud ilyen rándulásokat helyretenni, ahhoz vittem el, magyarázta az anya.

— De hát mégse gyógyult meg, mondom, vigyék el orvoshoz, az majd meggyógyítja.

— Nem ám, nem gyógyult meg, mondja az asszony, és amikor a kis fiam meghalt, hát akkor mondta az orvos, hogy föl kell vágni, mert daganat van a kezén.

Végre kisül, hogy a beteg fiút doktor sohase látta, míg élet volt benne; mikor meghalt s a halálesetet bejelentették, hát konstatalta az orvos az

általános tuberkulózist. A kis leány folyton együtt játszott a beteg bátyjával. Mondanom sem kell, hogy a kór őt is ki kezdte.

Ha tehát egész munkát akarunk végezni a gyermekmentésben, az életnek ezen sok ezer eseteire is ki kell terjeszteni a figyelmünket.

Sok munkával, sok áldozattal, még több nehézséggel fog járni, de nem szabad visszajárni tőle.

A kultúra terjesztésével, szigorú egészségügyi rendszabályok életbeléptetésével és kötelező betartásával, a javasasszonyok és kömmendálások kiirtásával egész gyermekeregetek menthetnénk meg az életnek.

Háboru.

Balkáni események.

A Szaloniki körüli események mindjogban kialakulnak. Az entente Szaloniki körül ugyan ama végzetes hibába esik, amibe esett az orosz, az olasz, és a nyugati offenzívával. Itt is, ott is nagy politikai tünetés akart lenni ama nagy támadás és ma már világosan megállapítható, hogy a Szaloniki körüli hadműveletek leginkább arra szolgálnak, hogy Románia átszolgáltatását befolyásolják.

Igaz, hogy amióta Montenegró kapitulált és ez minden ígéretésnél és csábítgatásnál jobban fogja befolyásolni a Balkán semleges államait, ám az entente balvégzetű kísérletezései vel még így sem hagy fel. A bujdosó szerb kormány, amely egy ideig Montenegró földjén élvezett vendégbarátságot, most kénytelen volt székhelyét áttenni Brindisibe, Olaszországba. Érdekes, hogy az olaszok ezzel éppen egyidejűleg adták ki hatalmas és erőlyes cáfolatot arról, mintha Montenegrónak szándékában volna külön békét kötni.

Az olasz cáfolatnak kétségkívül igaza van. Montenegrónak már nincs szándékában külön békét kérni, annál kevésbé, mert Montenegró már el is fogadta a feltétlen fegyverletévést és ez az aktus, egyszerre és mindenkorra bizonyosság nemcsak a mi győzelmünk, hanem az entente híreinek megbízhatósága mellett is. Olaszország nemcsak a jövőt, hanem a múltat is meg-

célozza. Haragsgokkal dolgozik, ahogyan dolgozott az entente az egész idő alatt.

A besszarábiai és a keletgalíciai határon harcba állított orosz hadseregek tegnap sem ismételték meg támadásukat. Általában csend uralkodott, csak Rarancétól keletre fekvő vidéken fűtök ki csapataink heves harcok közt az ellenséget egy előretolt állásából, betemeték árkaikat és drótkadályokat létesítettek.

JANUÁR 20.

Mit fogadtak a székesfehérváriak ezelőtt 177 évvel?

Ezen kérdésre megadja a feleletet a városi levéltár Wertheimszekrényébe elhelyezett aranyzinóros nagypécsetes okmány, mely szerint

„Mi ezen Székesfehérvár szab. kir. város Birája.” Tanácsa és az összes polgárság és lakosság közönsége megfontoltuk és lelkünkben ellőkeltük magunkat, hogy a Magyarországon uralkodó pestis eltávolítását, nehogy az a szomszédból ezen városban is ragályosan elhara pódani s a környék és lakosok közveszélyére elfajulni és elterjedni képes legyen, minél több lelki eszközzel megkíséreljük E város közjávárt és összes lakóinak megoltalmazását idejekorán fontolóra vevén, a legelőbb előrelátásból a célból, hogy t. i. Isten ő Szent Pálósága a féltelmejes pestis veszélyétől ezen várost könyörületesen és kegyelmesen megóvni kegyeskedjék, magunkat a következő

pontozatok megtartására ünnepléses fogadalommal kötelezzük, n. m.:

Januárius 20 ára eső Szt. Sebestény napja ezen város minden egyes lakója által örök időknön át meg fog ünnepltetni, ugyhogy az előbb említett évenként megünneplendő napon örök időknön át ünnepléses körmenet fog a Szent Sebestény kápolnához vezetetni s ott egy énekes és két eszedes szentmise szolgáltatni. — Mely előre bocsátott pontozatok rendszeres és sértetlenül előrt alakban örök időknön át leendő megtartására és teljesítésére a pestisnek városunktól leendő kegyelmes eltávolítása tekintetéből, eme fogadalomunkkal magunkat és utódainkat kötelezzük, városunk hiteles pecsétjével megerősített s bizonyosság levél erejével bíró jelen levélünknel fogva. Kelt Székesfehérváron, 1787. évi januárius 16-án. Kajdócsy Imre s. k., fentebb jelzett város esküdtf. jegyzője. (P. H.)

Ime ezért lesz holnap, csütörtökön ünnep Székesfehérváron. Legyünk rajta, hogy e fogadalom teljesítése minél tökéletesebben menjen végbe. Vegyünk részt áhitattal a körmeneten s röjjük le az ósok által ránk hagyott becsületbeli adósságot.

Gondoskodás a rokkant katonavasutasokról.

A Magyar Államvasutak igazgatósága a harctérről visszakerő rokkant vasutasok beosztásáról igen üdvösen és humanusan intézkedett. Elhatározta, hogy a hadbavonult vasutasok, ha visszaternek, visszanyerjék korábbi beosztásukat. Ha olyan testi állapotban térnek vissza a harctérről, amely lehetetlenné tenné nekik, hogy ezeknek a korábban teljesített munkálatoknak megfelelően, akkor keresni kell számukra könnyebb munkakialkalmat nyújtó megfelelő helyet és azt az ép embert, aki ezt a könnyebb feladatot látja el, át kell helyezni a nehezbe szolgálatára.

A harctérről visszatérő vasuti alkalmazottaknak lehetőleg helyet kell és helyet fognak csinálni és csak abban az esetben bocsáthatják el őket — kellő gondoskodás mellett — ha minden néven nevezendő munkára alkalmatlannak bizonyultak.

Innen-onnan.

Furcsa jelszavak járják ma-napság: A mesterséges drágitást elnevezték a *konjunkturák* *használásának*, a szegény emberek vért: fellázító fényűzést — ipar-pártolás címén — *közgazdasági tevékenységnek*; a harctértől való távolodási hajlandóságnak *nélkülözhetlenség* az alapja, a szabad-közműves ravaszság — *türelem*, a Burján Károly igazmondása — *békerontó türelmellemény*, a színház — *kulturintézmény*.

Álljunk meg ez utolsónál. Ezen a címen kapott minapiban a pótdó alatt keserevesen nyögő, ezer bajjal — főleg anyagiakkal küzdő Szekesfehértvári gavalier képviselő-tünetétől a szintársulat kemény és súlyos ezerkronóásokat. Attól a Fehértvártól kapta, amelynek az utcái nyáron portól, télen sárral telvék, mely — gondolom — elsősorban anyagi okokból, nem mer beleharatni a villanygyár megváltásába, melynek a koldusai mindnyájunk szegényére házról-házra koldulják össze a kenyérré és pálinkára valójukat, amely városnak szépszámmal vannak, (hogy csak a rendőreit említsük) "aló-ságos éhbéren tartott alkalmazot-tal, melynek vannak kritikán aluli is-kola épületei, amelyben van osztály-százhusz gyerekekkel, amelynek köz-gyűlésein minden évben felsir né-hánypanaszos hang az iskolák álla-mosítása érdekében, mert a város nem képes őket fenntartani. (Pedig ugy gondolom, talán az iskola is egy kicsit kulturintézmény. No de hagyjuk ezt.)

A város képviselői, mikor a színházról elégedése mellett ér-veltek, kivétel nélkül a kultúrát emlegették. A város áldozatkész-ségét ezzel sófólták fel, a nagy-on szerényen, rezerváltan érvelő felszólavári plebános ellenkezését ezzel áttették agyon.

Bilkei plebános ur már meg-emlékezett ott a közgyűlésen va-lami Gárdonyi Géza nevű ember-ről, aki a színházat nem tartja épen elsőrangú kulturintézmény-nek. Ilyenformán beszélt valami Heinrich Gusztáv nevű ur is pár év előtt az akadémián. De "nagy-juk ezeket az antikulturális embe-keket.

A kultúrától igen sokat lehet csevegni. Kégl bácsi azt mondta, azon a kultúraéhes közgyűlésen, hogy ó, ha van benne kultúra, azt nem a színházban szedte ma-gába. Mi tovább megyünk s azt hisszük, hogy van Fehértvártól — a legfelső, legelső, legkultúraltabb emberek között is — akárhány, aki életében még nem volt ötvenszer színházban és több a kultúrája, a műveltsége, az intelligenciája, mint *akármelyik* színházlátogató-nak, nem is gondolva most azokra a boltosinasokra, akik összespórolt szerény borsoságotat hétről-hétre, évről-évre a színházba hord-ják.

A kultúra igen tág fogalom.

Elcsépeit közhely, hogy az el-hasznáit szappan és fogkefe meny-nyisége fokmérője a kultúrának. S még sohasem hallottuk, hogy Fehértvártól a kultúra nevében szappant és fogkefét osztottak ki a szegényebb sorsu emberek kö-zött. Kultúra az ének s tudunk-kal a külföldön nagyjelentőségű dalárdákat Fehértvártól intelligens emberek bögdének hívják. Kultúra a zene s a helybeli zeneked-velők egyesületének alig van öt-száz tagja. Kultúra a mult meg-becsülése s biztosak vagyunk benne, hogy igen sok ember még egy krajcárt sem adott a mi mu-zeumunknak, aki pedig hetenként háromszor négyszer ott van va-lamelyik színházi páholyban. Kultúra a tudomány, kultúrát szol-gálnak a felolvasások s igazán sze-rettük volna az őszi muzeum-egyesületi felolvasásokon azokat látni, kik olyan lelkes barátai voltak most a közgyűlésen a kul-túrának.

Igy mehetnének tovább, a végte-lenig. De tegyünk ide pontot s kérdezzük hát igazán kulturintéz-mény a színház? Hát, hát — igen. S főleg annak kellene len-nie. Régente az is volt valósággal. Ma? Főnebb már hallottuk, hogy komoly tudós és író emberek nem egészen tartják annak. Tényleg, sok szó fér hozzá. A Palikák nem teszik azzá. A Lyon Leák sem. A Mária nővérek sem. A Vera Vi-oletták sem. A Tanítónők sem, sok-sok társaikkal egyetemben. A há-zasságtörések, a csábítások, a há-lószobajelenetek, trikók és lengő szoknyák sem. Ma pedig — val-juk meg, tisztelet becsület a kivé-telnek — ezek vannak a színház-ban. Más kevés. Ne méltóztatasa-nak mosolyogni, nem épen az imádkozásra, szent énekekre gon-dolunk. Mert kedélyes, mókás urak ezzel szoktak ríposírozni. Nem, kérjük szeretettel, ezek sem szín-házba valók. De oda való sok más, ami a kettő között van s amit Gárdonyi Géza nevű ember-ről, aki a színházat nem tartja épen elsőrangú kulturintézmény-nek. Ilyenformán beszélt valami Heinrich Gusztáv nevű ur is pár év előtt az akadémián. De "nagy-juk ezeket az antikulturális embe-keket.

Mindezek után pedig nem bánjuk, hisz nem is tehetünk róla, ha a színházat és szegény színészeket gavalierosan támogatja a város, ha van miből. Mivel pedig ugy látjuk, hogy van bőven, azért ugyanezt a gavalier bőkezűséget kérjük másokra is, másra is, másoknak is. Ha így lesz, rendben lesz.

Azaz mégsem! Ha majd meg-egyszer, jövőre, szobakerül ez a dolog, igen kérjük Bilkei plebá-nos urat, hogy ne bizonyítsa, hogy a színház nem kulturintézmény, hanem szórakozóhely, mert azt mindenki tudja, még ellenfelei is, sőt azok a legjobban s kinevetik (ugy befele), hogy miként magya-rázza nagy iparkodással műgye-temi tanároknak az egyszereget.

Ellenfelei pedig ne emlegessenek kultúrát, hanem mondják meg őszintén, hogy kultúra ide, kultúra oda, mi ezt a szórakozó helyet na-gyon szeretjük s ezért, meg másért szívesen adunk rá a közvagyon-ból annál is inkább, mert van bőven. Másra is. Mindenre.

Krix.

A vidéki tivornyát is megrendszabályozzák.

Amióta a budapesti rendőrfő-kapitány megrendszabályozta az éjszakai züllőhelyeket, az eddig százszámmal Budapesten lézengő álaristánók javarésze a vidékre utazott, ahol az erkölcsrendészeti ellenőrzés nem olyan szigorú, mint a fővárosban s ma egyes vidéki városokban már olyan tűrhetetlen az állapot, hogy most a belügyminiszternek rende-lelileg kell a vidéki büntanyák között is rendet teremteni. Nemcsak az álaristánók grasszálnak egy idő óta a vidéken, hanem a korán züllött egyéb leányok, cseléd-ek is szabadjára tivornyáznak.

Soha olyan tomboló éjszakai élet nem volt, mint most, a háboru alatt. A harctérre utazó katonák elindulásuk előtt mulatnak még egyedül, talán utoljára, a felgyő-gyult sebesültek és betegek, a szabadságot katonák pedig a vi-ziontlatás öröme.

Jeszók képet nyújt a vidéki vá-rosek egészségügyi statisztikája. Soha annyira a venereás betegsé-gek nem voltak elterjedve, mint most. Ezeket a mulatókat, korcsmákat, lebujoikat, — amelyek felett ugyis lehetetlen gondos fel-ügyeletet gyakorolni, — be kell zárni, a kétéhszűreknél pedig ko-rai zárórák elrendelésével lehet célt érni.

A háborús élet éjszakai kicsa-pongásainak ezzel a rendelettel akar gátat vetni a belügyminiszter. Ha még ez sem használ, ugy na-gyon valószínű, hogy napvilágot lát az a rendelet is, amelyről már hónapok óta beszélnek: korláto-zzák az éjszakai mulatóhelyek zár-óráját.

A miniszter rendeletében fel-hívja valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy az erkölcs-rendészet fölötti felügyeletet és vizsgálatot a legszigorubbán tartás-k meg.

— **Újítás a női reform-fűzők te-rén**: gyári lerakatot sikerült szerez-nem oly higienikus "Rádium" re-form-fűzőkből, melyek a gyomot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes já-rást és szabad mozgást biztosíta-nak, tülénél nem hátrányosak. — **Vételnél feltétlen csak "Rádium" fűzőt tessék kérni!** Egyedül eláru-sítás egész megyére **Vermes Frigyes-nél.** Blous-ujdságok állandó rak-táron.

A hadbavonultak választójoga.

A választójogi törvény szerint az 1917. évre érvényes ország-gyűlési képviselőválasztók névjegy-zékének kiigazítását ez évi márc-ius havában meg kell kezdeni. Evégből a törvény által előirt irás-olvasás vizsgáját már február havában meg kell tartani mind-a-zok részéről, akik iskolai bizonyít-vánnyal igazolni nem tudják, hogy legalább négy elemi osztályt vé-geztek. A vallás- és közoktatás-ügyi miniszter a vármegyék tör-vényhatóságait körrendeletben föl-hívta a februárban megkezdendő irás-olvasási vizsgák előkészíté-sére.

A választói jogosultsággal bi-rók nagyrésze hadbavonult és így kétségletlennek látszik, hogy a mostani állapotok mellett megie-velő választói névjegy-zéket nem lehetne összeállítani. Olyan birk-kerültek szóba, hogy ezen okok miatt az irás vizsgákat és által-ban a névjegy-zék kiigazítására vonatkozó intézkedéseket elhalsztják. Erre vonatkozólag illetékes helyről a következő felvilágosítást adták:

— Sem a februári irásvizsgák, sem pedig általában a névjegy-zék kiigazítására vonatkozó intézke-dések elhalsztása tekintetében nem történtek intézkedések és nem is fognak történni, mert az a névjegy-zék, amely így készül, még nem végleges, tehát ha a hadbavonultak közül sokan ki is maradnának most belőle, az év vége felé amikor a jegyzék, vég-leges lezárásának határideje eljőn még mindig lesz alkalom bele-venni öket is.

Sőt, ha a hadiállapot még ezu-tán is tartana, a hadbavonultak választójogának megadásáról a kormány külön rendelettel fog intézkedni. Az, hogy valaki hadba-vonulása miatt nem jelenhet meg a vizsgáztató bizottság előtt, ter-mészetesen nem ok arra, hogy vá-lasztójogát elveszítse.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

A Dr. Prohászka Ottokár hadi-árvaháza a pázmándi plebánia területén Látics György plebános, Kéri Nándor kaplán, a pázmándi derék tantestület és a község agilis jegyzőjének vállvetett köz-munkódése mellett összesen: 1046-60 K, folyt be. Még pedig

Vereben Verebi Végh-család 190 K, Kéri Nándor 10 K, Palmüller György 10 K, községi gyűjtés 136-60 K, összesen 346-60 K.

Pázmándon Látics György 100 K, Weisz Ödön 100 K, Pázmánd község 50 K, Várady Béla 20 K, Balogh

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. **Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.** **szabott árak**

tanító és család 20 K, Kéri Nándor 10 K, Nagy János bíró és neje 12 K, Döme Irén 12 K, Nagy Károly 12 K, Szemer István 10 K, Bezdek Róza tanítónő 5 K, Szendrői András 5 K, Nagy János 5 K, Tóth István 5 K, Szondy Jánosné 10 K, községi gyűjtésből 314 K, Id. Treier Antal 10 K, összesen 700 K, adakoztak.

Lovasberényből

Pap János igazgató-tanító 100 koronát küldött, amelyet részben ő adományozott, részben pedig gyűjtötte.

Pákozdon

Rádics József kántortanító büzködött a gyűjtésben, s 100-84 K. eredményezett.

Budakalászon

Robl János plebános végezte a gyűjtést, amely 53 koronával végződött.

Använder Nelli 5 K, adományozott. Sárpentele püötlőlag még 4 koronát küldött.

Nagyperkátán

a hadiárház javára folyó hó 22-én előadást tartanak 1 K 50 fill. belépődíjjal és a következő műsorról: Krisztus a csatierőben, Kiss Menyhértől, szavalja Péntek Tereska. — Lengyel nemzeti himnus, éneklő az alkalmi vegyes énekkar. — Háborús aktualitások: 1. Békeszerző csoda. 2. Háry János föltámadt. Előadja Lévy Gyula fővárosi színművész, a fehér színház propagandistája. — A nagy leszámlás, színmű Pinter Imréltől, 3 felv. és 3 képből. Szereplők: Valkóczy János, Gabler Vilma, Fehér Dezső, Schmidt Ilus, Markó Margit.

Koszorúmegváltás

cimén Károly János nagyprepost elhalálása alkalmából Dieballa György és neje 20 kor., Dieballa Mária 10 kor., Szepesy Géza és családja 20 kor., Tallán Andorné 20 kor., Bezerédi Andor és Váradi Elek 4 koronát adományozott a dr. Prohászka Ottokár hadiárházra. B. M. utján névtelen 10 koronát küldött.

HIREK.

— **Szent Sebestyén napja.** Jan. 20-án, városunk fogadalmi ünnepén reggel a 7 órai szt. mise után indul körmenet a székesegyházból a felsővárosi plebániatemplomba, ahol Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök sz. beszédet mond. Ugyanott ünnepi sz. mise lesz, melynek végzetével a körmenet visszatér a székesegyházba.

— **Károly János.** Impozáns az a részvét, amely Károly János nagyprepost, címzetes püspök halála alkalmából megnyilvánul. Az elhunyt főpap temetése szerdán délelőtt lesz. Reggel 9 órakor a székesegyházban ünnepélyes gyászmise lesz s utána a gyászháznál a beszéltetés. A megboldogultat a sóstól temetőben helyezik nyugalomra.

Testvérel, illetve a rokonság a következő gyászjelentést adta ki:

KÁROLY GYULA nyug. cs. és kir. ezredes, ZSIGMOND, BÉLA mint testvérei a maguk valamint az összes rokonság

nevében is fájdalomtól megdört szívvel tudatják, hogy a felejtgetetlen jó testvér és rokon

KÁROLY JÁNOS

drivesti vá. püspök, nagy prépost életének 82-ik, áldozópapságának 51-ik évében, a halálkók szentségének ajtás felvétele után folyó hó 18-án este 8 órakor lelkét Teremtőjének visszaadta.

Az elhunyt lelke üdvéért az engedelmős szentmisét folyó hó 19-én reggel 9 órakor fogjuk a székesegyházban a Mindenhatónak bemutatni, holttestét pedig az ünnepélyes szent mise után (10 órakor) lakásán beszéltetni és a Szent-Keresztől nevezett (sóstól) temetőben a boldog feltámadás reményében eltemetni.

Székesfehérvár, 1916. január 17-én.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Horthy ezredes balesete.** A 13-ik huszárezred vitéz ezredeset Horthy Istvánt, baleset érte az északi harctéren. Lovak elbukott s oly szerencsétlenül esett a földre, hogy az ezredesnek a lába eltört. Horthyt a Baross-utcai sebészeti klinikán gyógyílják.

— **Uj bérlek.** Zichy János gróf zichyújfalusi nagybirtokos újfalusi uradalmát bérbéradta. A bérlek Reich Miklós székesfehérvári lakos, a ki 3800 holdat, holdankint 36 koronáért és Engel Sándor székesfehérvári lakos, a ki 3000 holdat holdankint 30 koronáért vett bérbé.

— **Katonai kitüntetés.** Székely Gábor tüzérezredes, aki már kezdet óta az olasz fronton küzd, vitéz magatartásáért a bronz vitézségi érmét kapta.

— **A kissebesiek póra befejeződött.** Hosszu buzavona után végre a kissebesiek póra is a végére ért. A város jogügysztálya, vízvezeték szaksztálya és a tanács hét-főn delután ülésezett ez ügyben s elfogadták az egyezkedési ajánlatot. Dr. a kissebesiek 180000 koronát kapnak majdnem négyszáz ezer koronás követelés helyett.

— **Felzsolamlási bizottság.** A miniszter értesítette a vármegyét, hogy a hadiadó ügyében válasszon felzsolamlási bizottságot az 1916. évre. A bizottságot a legközelebbi megyei közgyűlés fogja megválasztani.

— **Hösi halál.** Varga József helybeli (Temetősor 9. sz.) ácsiparos a m. kir. 17.k honvédegyezred közötti szerb harctéren szerzett betegsége következtében karácsony ünnepén a vinkovci járványkórházban elhunyt. Özvegye s öt árva fia siratja. Leiki üdvéért f. hó 21-én reggel 8 órakor a székesegyházban gyászmise lesz.

— **Miért nem jelzik előre?** Igazán tarthatatlan már a helyzet amiatt a nagyfokú nemörödség miatt, amelyet a vizezárással okoknak a közönségnek. Ep a minap újságolta. lóhóló örömmel a szakértők tábora, hogy rendben van minden, elcsípták a szökevény vizet. Még azt is mondták, hogy most meg az ellenkező bajba estünk, tulsok lett a víz. Hétől este 9 órakor azért elzárták a vízvezetékét. Eddig azért zárták el, mert nem volt víz, most pedig azért nem engedik folyni, mert tulsok van. A vízközmédia már annyira elfáradt beennünket, hogy rá sem hederítünk a sok szakértői jelen-

tésre, csak azt az egyet várják el, hogy tudatják, mikor zárják le a vízvezetékét. Ne mondjanak nekünk már semmi kimagyarázást, csak azt, hogy elzárják. Ezt már kértük is, de hát a kérest nem szokás meghallgatni nálunk. Hát most ismét kérjük, hogy bejelentésük az elzárás idejét. Ulóvégre azt a vízvezetékét a nagyközönség zsebjéből készítették és a nagyközönség fizeti érte a drága víz-díjat. Ha már nem kapunk vizet, legalább azt mondják meg előre, hogy mikor nem kapunk.

— **Vidéki előfizetők egy-része a régi előfizetés alapján** újította meg az előfizetést. A lapját még 1915 jul. 1-én fel-emeltük, kérjük tehát a különbség utólagos beklüldését.

— **Medig tarthat az inasidó?** A kereskedelmi miniszter azt az elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy az inasidót, az iparörvény az iparos és az inas szülője között létrejött megállapodásnak tartja fenn s e megállapodás egyedül törvényes korlátja ama rendelkezés, hogy az inasidó legálább az inas 15-ik életévéig kell tartania.

— **A pontosság nem ördögöség.** Hosszu éveknek kellett elmúlnia, mire belátta a világ, hogy nem valami gavallér dolog helyettes tansóktól ingyen munkát elfogadni. Most már fizeti a helyetteseket is. A fizetéssel azonban nem valami pontos. Így például a decemberi grádjákat még most sem utalta ki. Pedig azt mondja a jó öreg közmondás, hogy a gyorsaság, akarom mondani a pontosság, nem ördögöség.

— **Katonák utazási költségei.** Gyakran felmerült az a kérdés, hogy az utókezelés alatt álló katonák szabadságolásánál kit terhelnek a vasuti költségek. A hadvezetés végre döntött e kérdésben. E szerint a tiszteknek és tisztjelölteknek semmiféle szabadságolás alkalmával nem térítik meg az utazási költségeket. A legénységi személyeknek az utókezelés helyétől a szabadságolás helyéig adandó utazási költségeket csak az utókezelés tartalma alatt engedélyezett szabadságolásokról és az utókezelés utáni szabadságoknál hitelezik. Há a legénység az utókezelés alatt legfeljebb nyolc napi szabadságot kap, a költségek öt terhelik. Kivételes esetekben a katonai parancsnokságok döntenek. A vasuti költségeket sohasem fizetik ki készpénzben.

— **Köbögés és rekodtság ellen** a legjobbnak bizonyult háziszere a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházter.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Jan. 19. „ A bájós ismeretlen.
 „ 20. „ A bájós ismeretlen.
 „ 21. „ A táncosné.
 „ 22. „ A bájós ismeretlen.
 „ 23. D. u. A cigány.
 Este: Eva.

Az Uránia színház iroda hírei.

Garmi Mária-sorozat II. Az Uránia színház szerda és csütörtöki műsora ismét szenzációk lesz. Carmi Mária, a híresség csodás alakítója második képe a „Hivatalos feleség” 5 felvonásos drámája kerül színpadra. Ezeket a sorozatos drámákat,

melyek Carmi Mária és Fern Andra főszereplésével történnek, az Uránia kizárólagos joggal biztosította és minden szerdán és csütörtökön élte előadásokon hozza színpadra. Mondanunk sem kell, hogy ez a két világszépesség nemcsak mint elsőrangú művésznők, hanem a megjátszott drámák kiváló társadalmi tárgya, de meglegő kivétel is elsőrangú mű-elvezetést nyújt.

Az Apolló színház iroda hírei.

A hiénák. (Dráma 5 felvonásban, főszereplő Marius Bonnard.) Az Apolló újdonsága. Ma, szerdán kerül először színpadra a Bonnard sorozat első filmje. Minden ízben érdekes, sőt szenzációk ez a dráma, amely kezdetétől, az első jelenettől az utolsóig eredeti és új ötlettel van telve, maga a bonyodalom pedig teljesen újszerű. A főszerepet természetesen Marius Bonnard, ez a valóban népszerű dán színész játssza, akinek nagy tehetsége már a múlt szezonban volt alkalmára az Apolló közönségének meggyőződni. Legutóbb „A rejtélyes kórporsó” c. 5 felvonásos drámában lépett fel. Az egész Bonnard sorozatot az Apolló szerezte meg bemutatására. Ezt az 1700 méteres filmszenzációk legújabb harctéri felvételek és kisebb humoros képek egészítik ki. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek.

— **Társadalmi, tudományos szem-léink között a Magyar Kultúra** az elsők között foglal helyet. Havonként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

Nagyszerű újítás folytán gyermekfölvételek a legikerültebben készülnek VIRAG műtermében Rákóczi-utca 5. Szolid egységés árak. Telefon 334.

Székesfehérvár szenzációja lesz Prof. NICK FANTOM a detektív fenomen, az utólérhetően nyomozó lánegész első fellépése.

APOLLO MOZGÓ SZÍNHÁZ

Szerdán és csütörtökön január hó 19-én és 20-án: A Bonnard sorozat első filmje

A hiénák.

Dráma 5 felvonásban. A főszerepben Marius Bonnard. Egy vidám társaság, (vig.) Holdfogyatkozás, (term. u.) A kutyabarát, (humoros.) Mozgófényképezme 60 sorozat, (aktualia.)

Székesfehérvár szab. kir. város polgár-mestere.
17184/1915.

Hatósági hirdetés.

1915. évi december hó 25 én 17184/1915 szám alatt kibocsátott hirdetményre hivatalossal újból felhívom mindazokat, akik földjüket akár teljes munkálára, akár meghatározott bérösszegért a katonaság részére átengedni hajlandók, ezen szándékukat folyó évi február hó 1. napjáig a városi gazdasági hivatalban jelentésük be.

Székesfehérvár, 1916. jan. 17.
Dr. Sáfara Gyula,
polgármester.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy a városnagyszobában összegyűjtött Istálló trágya a folyó évi január hó 23-án délután fél 3 órakor a a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett eladatik.

Székesfehérvár, 1916. jan. 17.
Nárácsy János,
tanácsos.

Hagymaeladás.

Ismétellen felhívjuk a közönség figyelmét, hogy vöröshagymánkat helyiség hiányában sürögösen áruba bocsátjuk. Elsőrendű hagyma kilója 70 fillér. Nagyobb mennyiség vételénél árkérvényment nyújtunk.

Városi közéletmezés.

HIRDETMEY.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank az intézetnél, takarékbetét könyvre és folyószámlára elhelyeztetni és ezután elhelyezendő betétek után, 1916. évi február hó 1-től kezdőleg

netto 4 1/4 %

KAMATOT TÉRIT.

Székesfehérvár 1916. január hó 15-én.

Az igazgatóság.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szardán és csütörtökön január hó 19 és 20 án: ELITE MŰSOR!

Carmi Mária sorozat részese

HIVATALOS FELESÉG

főúri dráma 5 felvonásban.
Nagyszabású pótműsor.
Rendes helyárak.
Zongorán Francsek József zongorámtűvész ír játszik.

Ha csinos és kedves háborús emléket akar szerezni, vegye meg a miniatűr vértés vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segíti az emlékszóbor megszerzésével.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tanulóknak jó házból való fiút felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-tér 1. sz.

Trágya eladó nagyobb mennyiségben igen olcsón. Budai-ut 16. sz.

Gazdaszornynak vidékre is, egyszerű háztartáshoz vagy beteg mellé ápolónak ajánlkozik magános tisztességes nő. Cim Kolauz Istvánné Mezőszentgyörgy, Veszprémmegye.

Bejáróhelyet keres — esetleg a főzést is elvállalja — Kugler Józsefné Széchenyi-utca 105.

Szabás, varrás és mintarajzolásban alapos oktatás nyérhető, Urbán Margit tanintézetében, Ybl Miklós-utca 14.

Kiadó azonnal két udvari szoba hozzátartozókkal együtt Tobak-utca 17. sz. alatt. Tudakozódní lehet Háltér 19. sz. alatt, ahol egy magtár azonnal kiadó. Mindenféle használható.

Egy url házhoz jóraváló minden leány vagy asszony, ki főzni is tud, azonnal felvétetik. Bővebbet a vármegyevázi kapusnál.

Egy ház szabadkézből eladó 2 rét, egy a sziget alatt, a másik a pöntölei határon felül. Tudakozni Selyem-utca 43 sz. a.

Aki unatkozik, aki olvasni szeret, rendelje meg a két hetenként megjelenő Milliók könyvét. Számonként házhoz szállítva 24 fillér. Divalapok is kaphatók. Kaufmann Pál könyvkereskedésében Kossuth-utca 9 sz.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a rézüstök igeiglenes pótlására raktáron tartok égetett, horganyozott mosóüstöket és vasbográcsokat, mindenféle méretben, ugyszintén az ilyenmü dolgoknak cinezését is elvállalom.

Tisztelettel

Váli Ferenc
rézműves.
SIMOR-UTCA 1. SZ.
(Buzapiac.)

Van szerencsém a negyérdemü közönség szives tudomására adni, hogy tűzben horgonyzott mosóüstöket, bográcsokat, vasmosárat, zománcozott lemezedény, mindennemü vasszerszám és építkezési anyagot, Eternit palát, felsőgallai-szenet, cementet, legjobb minőségü fedélemezt, fagy ellenálló habarcsot a legolcsóbb árban és legjobb minőségben szállítom. Saját érdeke tehát mindenkinek, hogy szükséglete tehát fedezése előtt dusan felszerelt raktáramat megtekintse.

Grósz Bernát, Rác-utca 5.
Telefonszám: 122.

Házsonbörbe adatik 3 darab buza-föld és két kaszáló rét az 1916. gazdasági évi használatra kukorica termelésre. Iudakozni lehet Székesfehérvár, József-utca 3. szám alatt Almássy János zárgondnoknál.

Kárpitos munkákat ujat és át-dolgozást, szőni kivitelben készít: Turner Imre kárpitos és díszítő Szent István-u. 3 sz.

Házaladás Kigyó-utca 23. számú ház szabad kézből eladó.

Tizenöt évesnél idősebb gyermekek jó keresethez juthatnak lap-árútlással.

Egyzobos lakos azonnal kiadó Széchenyi-utca 26. sz. a.

Külsőbejárati, ketégyas, hutorozott szoba konyhának használható előszobával kiadó. Cim a kiadóban.

Értesítés! Van szerencsém a nagyérdemü közönség tudomására hozni, hogy téglagyár-telepe-men egy modern berendezést

GÓZMALMOT

állítok fel, melyet e hó végével üzembe hozok. Az őrlésre szánt gabonát már e hó 25 től átveszem.

Jó és szolid kiszolgálásról a t. őrlőközönséget előre is biztosíthatom. Szives pártfogást kérve, maradtam

k való tisztelettel

Telefon 211.

Eppinger Ignác

téglagyár- és gózmalomtulajdonos.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és tollak, virágok és bársony kalapformák. | mindennemü díszek.

Nagy választék szörmegarnitúrákban.

Börcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Autálnál

Székesfehérvár. Városháztér. —

Székesfehérvár és Fejérmegye

szőlőbirtokosai!

A rézgalic előállítás a Magyarországon mint Ausztriában és Németországban, a réz rekvirálása folytán, lehetetlen. Rézgalicot tehát csak a semleges országokból és csak drága ár mellett lehet szerezni. A külföldi pénzek dragulása az alaparat még jobban felemeli, úgyhogy szolid alapon dolgozó cég nem vállalhatja azt a risicót, mely a csekély haszonnal szemben következhető áresés folytán érheti.

Áruosztályunknak-módjában állana 50.000 kgr. rézgalicot külföldön megvenni, ezt azonban csak az esetben teheti, ha a fentiek alapján azt előre elhelyezni tudja. Amennyiben tehát a szőlőbirtokosok szükségleteiket már most fedezni óhajtják, kérjük vételszándékukat, megfelelő foglaló mellett, intézetünknel bejelenteni.

Megkeresésre telefonon, vagy levélben készséggel szolgálunk információval.

Altalános Bank és Takarékpénztár R.-T.